

Obsah

Úvod	9
1. Teoretická a metodologická východiska	14
1.1 Neorealismus jako základní teoretická inspirace	14
1.1.1 Target jako jeden z klíčových pojmů neorealistického pojetí expanze	17
1.2 Tři nejvýznamnější neorealisté	20
1.2.1 Waltzovy roviny analýzy	20
1.2.2 Stephen Walt a jeho teorie rovnováhy hrozeb	22
1.2.3 Mearsheimerův ofenzivní realismus	22
1.3 Neorealismus a jeho základní pilíře	24
1.3.1 Geografický rozměr bezpečnostních hrozeb	25
1.3.2 Balancing neboli vyvažování	26
1.3.3 Strukturalismus jako základní rys neorealismu	28
1.3.4 Jervisova teorie bezpečnostních dilemat	29
1.4 Glaserova teorie skromných vs. nenasytých států	30
1.4.1 Kritika nenasytých států	31
1.4.2 Kontraproduktivní dopady postupu nenasytých států	33
1.4.3 Glaserova doporučení	34
1.4.4 Pilíře Glaserovy inspirace	36
1.5 Ontologické a gnozeologické pozice	37
1.5.1 Čtyři směry holistického přístupu	38
1.5.2 Vyrovnaný vztah mezi materialismem a idealismem	39
1.5.3 Metodologická východiska	41
1.6 Výzkumné otázky	43
2. Od NDR po Pobaltí	45
2.1 Rychlý zánik sovětské hrozby	45

2.2	První úvahy o expanzi NATO v době G. Bushe staršího	48
2.2.1	Veřejná jednání a vystoupení	49
2.2.2	Neveřejná jednání a opatření	51
2.2.3	Rozpad SSSR a jeho důsledky	54
2.2.4	Jak to tedy vlastně bylo: mýtus o slibech, nebo dvojitá hra?	55
2.2.5	Dílčí shrnutí	57
2.3	Bill Clinton jako politický garant první vlny expanze NATO	59
2.3.1	Názory skeptiků	60
2.3.2	Expanze NATO jako symbol asymetrického konce studené války	61
2.3.3	PfP jako první krok východní expanze NATO	61
2.4	Expanze NATO pohledem zakladatele neorealismu	63
2.5	George W. Bush jako politický garant druhé vlny expanze NATO	66
2.5.1	Pobaltí jako nová severovýchodní hranice NATO	68
2.5.2	Expanze NATO do černomořské oblasti	70
2.6	Ruské vnitřní vyvažování a jeho strukturální důsledky	75
2.6.1	Ruské vyvažování v historické perspektivě	75
2.6.2	Ruské vyvažování tváří v tvář expanzi NATO	76
2.6.3	Změny po nástupu V. Putina	79
2.6.4	Ruské systémy A2/AD	80
2.6.5	Systémy vysoké kvality protivzdušné obrany	81
2.6.6	Systémy pobřežní ochrany	82
2.6.7	Systémy elektronické války	84
2.6.8	Oblasti s nejvyšší hustotou systémů A2/AD	84
2.6.9	Společné rysy ruských systémů A2/AD	85
2.6.10	Cvičení Západ 2017	85
2.6.11	Ruské systémy A2/AD z pohledu neorealismu	86
2.6.12	Ruské systémy A2/AD z pohledu Glaserovy teorie	88
2.7	Od odstrašování ke konvenčnímu souboji?	90
2.8	Někdejší koncepce NATO jako inspirace pro Rusko?	90
2.9	Závěr kapitoly	92
3.	Anexe Krymu, její okolnosti a důsledky	94
3.1	První polovina 90. let ve znamení bezpečnostní spolupráce	94
3.2	Válka mezi Gruzii a RF jako významný předěl	96
3.2.1	Motivace gruzínských elit	96
3.2.2	Negativní reakce ruských elit	98
3.2.3	Přímá vojenská konfrontace mezi Gruzii a RF	100

3.2.4	Vojenské vítězství Ruska, ale i výzva pro budoucnost	104
3.2.5	Ruská doktrinální sebereflexe	106
3.2.6	Dílčí shrnutí	108
3.3	Válka o Ukrajinu a její důsledky	110
3.3.1	Pohyb od někdejší parity k ruské podřazenosti	110
3.3.2	Politická stanoviska ruských operativních realistů	113
3.4	Od Majdanu k anexi Krymu	115
3.5	Hybridní, nebo asymetrická válka?	118
3.5.1	Rozdíly mezi hybridní a asymetrickou válkou	118
3.5.2	Aplikace na vývoj po roce 2014	122
3.6	Mezinárodněpolitické důsledky anexe Krymu	127
3.6.1	Protiprávnost anexe	128
3.6.2	Reakce mezinárodního společenství	129
3.6.3	Minské dohody	131
3.7	Dopad ukrajinské války na země V4	131
3.8	Debata o konkrétní pomoci Ukrajině	132
3.8.1	Klíčové dokumenty	132
3.8.2	Debata o rozsahu pomoci a o jejích možných dopadech	133
3.9	Vojenské incidenty mezi RF a západními zeměmi	135
3.9.1	Vojenská cvičení NATO a zemí černomořské oblasti	136
3.9.2	Poučení vyvozovaná z vojenských incidentů	137
3.9.3	Dopad expanze na vztahy mezi NATO a RF	139
3.9.4	Dílčí shrnutí	144
3.10	Akademická debata o válce na Ukrajině	144
3.10.1	Kritická stanoviska	145
3.10.2	Nekritická stanoviska	147
3.11	Závěr kapitoly	153
4.	Americké vojenské doktríny nové generace	155
4.1	Priority pro 21. století jako základ doktrinálních dokumentů nové generace	156
4.1.1	Bojová činnost v prostředí A2/AD jako hlavní pilíř Priorit pro 21. století	158
4.1.2	Podstata A2/AD	160
4.1.3	Rusko jako pouze implicitní vyzyvatel	161
4.1.4	Dílčí shrnutí	165
4.2	JOAC (Joint Operations Access Concept – JOAC)	166
4.2.1	Geopolitický rámec JOAC	166
4.2.2	JOAC jako koncepce vedení války	167

4.2.3	Základní charakteristika A2/AD hrozeb	168
4.2.4	Pravidla a zásady pro dosažení vstupu do míst možných ozbrojených bojů	168
4.2.5	Požadované schopnosti pro vedení bojových operací	170
4.2.6	Dílčí shrnutí	170
4.3	Air-Sea Battle, květen 2013	171
4.3.1	Od ALB k ASB	171
4.3.2	Poslání ASB	172
4.3.3	Hlavní cíle ASB	173
4.4	Koncepce průlomových operací 2014 (Joint Concept for Entry Operations), 7. 4. 2014	176
4.4.1	Druhy ozbrojených sil určených pro JCEO	178
4.4.2	Druhy vojenských základen pro jednotky JCEO	179
4.4.3	Hlavní druhy bojové činnosti	180
4.5	Joint Concept for Rapid Aggregation (JCRA), 22. 5. 2015	181
4.6	Závěr kapitoly	182
	Závěr	186
	Seznam zkratk	205
	Zdroje	207